

'כרטיס הגרלה מכספי מעשר'

גיוס כספים לצדקה על ידי הגרלה

התרמה: אכשר דרא בענין הצדקות בדורנו, וסכומים עצומים נתרמים למוסדות תורה צדקה וחסד, במגביית ענק ו'מעטשינג' לרוב. אחד האופנים המצויים להשגת תרומות שהתחדש בשנים האחרונות, שהמוסד עורך הגרלה על פרסים יקרי ערך (רהיטים, צעצועים, כסף, ואפילו דירות), בכדי לגרום לאלפי אנשים לרכוש כרטיסים להגרלה, כאשר כל אחד חושב אולי הוא יזכה בפרס הנכסף, וכתוצאה מכך המוסד יוצא עם רווח כספי גדול, מהכסף ששילמו על כל הכרטיסים שקנו, גם לאחר קיזוז כל ההוצאות שהשקיע במתנות והפרסום וכו'.

בהגרלות בשיטת 'מכירה סינית', מצוי שהמוסד מתרים תורמים מיוחדים בעלי עסקים וחנויות לפרסים, ולא מכספי התרומות, למשל שולחן וכסאות לסלון תרומת חנות רהיטים, ומשחקים לילדים תרומת חנות צעצועים. והכסף של התורם הולך 100% למטרות צדקה וחסד.

אך בדרך כלל אחוזים גבוהים מסך התרומות לא הולך לצדקה. במוסדות ענק ישנו כלל בסיס, שסך ההוצאות המושקעות ממערכת ההתרמה, מתנות, פרסומת, ברכות, דינרים, אירועים, מתרימים, טלפנים, וכו', הינו כ-25% מסך התרומות, וכאן השאלה האם מותר לקנות כרטיס להגרלה מכספי מעשר. ביותר חשוב לברר, מה הדין ברכישת כרטיס הגרלה 'חצי קופה', שחצי מהתרומה הולכת לזוכה המאושר, ולא לצדקה.

למי שייך הפרס? בגיליון הנוכחי (218), [החמישי בסדרת 'הלכות מעשר כספים'; גיליון 214 'מעשר כספים לאביו', גיליון 215 'שכר לימוד מכספי מעשר', גיליון 216 'אוכל לבניו מכספי מעשר', גיליון 217 'עשר בשביל שתתעשר'].

נלמד את הכרעות הפוסקים וסברותיהם, האם מותר לקנות 'כרטיס הגרלה' למטרות תורה צדקה וחסד, מכספי מעשר כספים? ואם זכה בהגרלה, למי שייך המתנה - האם הזכייה שייכת לתורם שטובת הגאה שלו, או שהזכייה שייכת למעשר שכספי הצדקה זכו בגורל? והאם מועיל לעשות תנאי, שאם

משיב כהלכה

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, התשובות הנוכחות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב, כל מי ששולח תשובה מוכתרת על השאלה נכנס להגרלה! (ההגרלה על דעת רבני המכון)

הפרס השבוע: 100 ₪

שאלה: האם מותר לאדם שאין לו כסף, לקנות לכבוד שבת ויו"ט ללא הגבלה?

במבואר **בגמ'** (ביצה דף טז.) כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים, חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יום טוב, והוצאת בניו לתלמוד תורה. שאם פחת פוחדתן לו, ואם הוסיף מוסיפין לו.

מה שיעורו בזה, האם רשאי לקנות ככל העולה על רוחו, וההוצאות אינם עולים לחשבון, כמו שאמרו 'לוי עלי ואני פורע', או יש שיעור בדבר, כמו שאמרו 'עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות', ואסור לקנות יותר מידי כשאינו יודע מהיכן יחזיר את ההלוואות, שלא יהיה 'לזה רשע ולא ישלם'?

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתיגע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה), בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחת האפשרויות הבאות:

- בטלפון 02-5377085 ש לוחה 4
- בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'עומק הפשוט'
- בחדר 'קול הלשון', 'ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'עומק הפשוט'
- במקס מספר 6507823-1532
- במייל 5047867@gmail.com

שם הזוכה בהגרלת הגיליון הקודם (217) על סך 100 ₪ הבחור החשוב כמר דוד יוד הי"ו ישיבת עץ חיים ירושלים

המדור השבוע נודב על ידי
הארנך החשוב רבי חיים זיידל שליט"א
לרגל הולדת בנו בשעטו"מ

לזכרון עולם בהיכל ד'

זכות הופעת הגיליון הנוצח לעילוי נשמת הגאון החסיד
רבי אהרן הלל בן רבי חיים מיכל לוי זצ"ל
נלב"ע י"ד אייר תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

לתרומות והנצחות
שייג עכשיו 02-5377085
ש לוחה 8

יזכה ויחשב את דמי הכרטיס מכספו הפרטי, ואם לא יזכה יחשב מכספי מעשר?

צד ההיתר לקנות מכספי מעשר כרטיס הגרלה, כיון שהמפרשי רשאי לקבל 'טובת הנאה' מכספי מעשר כספים, וזכות הכניסה להגרלה הוא בגדר 'טובת הנאה', והוצאות ההגרלה הם כמו שאר ההוצאות של התרומות, ורשאים הגבאים לחלק מתנות מהצדקה, כדי שייגיע יותר תרומות, והתרומות על דעת כן שעושים הגרלה. [מדובר באופן שהתכוון בשעת הקניה לרכוש מכספי מעשר, שאם לא כן נמצא פורק חובו מכספי מעשר]. מאידך צד האיטור, הרי חלק מהתרומה הולך לזוכה הפרס, נמצא שעושה 'ביזנס' עם כספי מעשר?

1. רווחים מכספי מעשר

רווחים: במובא **במשנה** (שקלים פרק ד משנה ג) רבי עקיבא אומר אין משתכרין משל הקדש ולא משל עניים. **בגמ'** (כתובות דף קו:) מבואר טעם האיטור להשתכר בשל עניים, שמה יזדמן לו עני באותו זמן, ולא יהיה לו מה לתת לו. וכן נפסק פוסק **רמ"א** (י"ד סימן רט ט"ו סעיף צ) שאין הצדקה כהקדש ומותר ליהנות ממנה, ואסור לעשות סחורה במעות מעשר שמא לא יהיה מוזמן לעניים שיבואו לבקש. אבל מותר לעשות סחורה כסף בכסף, או בצדקה שאינה עומדת להתחלק.

2. המתירים לקנות כרטיס הגרלה ממעשר

מותר בהחלט: לדעת **הג"ר שמואל הלוי ואזנר זצ"ל** (שבט הלוי חלק ט סימן ר), מותר לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר, ולמסודות צדקה חלקו שמצד ההלכה אפשר לתת להם מעשר כספים. ונימק את ההיתר מכמה טעמים;
(א) מפורש **בגמ'** (כתובות דף קו:) שכל האיטור להשתכר במעות עניים, הוא מחמת החשש שמא יבוא עני ולא יהיה הכסף מוזמן, אבל בכרטיס כרטיס הגרלה הרי הכסף מתקבל מיד אצל המוסד המקבל את התרומה, וכשאין את החשש שלא יהיה כסף בשביל העני, מותר להשתכר בכספי עניים. (ב) אין חסרון ליהנות ממעשר, באופן שיעלה לו ספק רווח של זכיה בהגרלה. (ג) אין חסרון במה שאחוזים ניכרים מהתרומה הולך להוצאות של הפרסים, כפי שאין מדקדקים עם העניים מה הם בדיוק יעשו עם הכסף, וכל שכן בהגרלה שכולה צורך צדקה, לאיטוף תרומות מאלי רוכשי כרטיסים.

(ד) מעשר כספים להרבה שיטות אינו אפילו חיוב דרבנן כי אם בגדר חומרא של מצוה, ומותר גם לדעות שמעשר כספים חיוב גמור מדרבנן, ושיטת היחידים שמעשר כספים דאורייתא הלא נדחו מרוב הפוסקים. **ובקובץ מבית לוי** (קובץ יא עמוד עא) הוסיף שאם זכה בפרס, ומחזיר מכספו את ערך כרטיס ההגרלה למעשר, תבוא עליו ברכה.

תלוי בטהור הכרטיס: לדעת **הג"ר משה פיינשטיין זצ"ל** (אגרות משה או"ח חלק ד סימן עו ענף ב), יש לחלק בין סוגי ההגרלות, אם קיים סיכוי ריאלי לזכות בהגרלה, כגון שקיים מספר מוגבל של כרטיסי הגרלה כמו למשל הגרלה על 1000 \$ ויש רק מוגבל של 5,000 כרטיסים, נמצא שרוכש בכספו סיכוי ריאלי לזכיה שהוא שווה כסף, ואסור לקנותו ממעשר. אבל בהגרלה שהסיכוי לזכיה רחוקה מאוד, כגון שהמסוד מוכר כרטיסים ללא הגבלה, באופן כזה אין שווי כספי לכרטיס ההגרלה, וכמבואר **בגמ'** (מכות דף ג.) לגבי שמאות טובת הנאה של הכתובה, שתלוי בסכום הכתובה, ורמת הסיכוי מול הסיכון של המיתה והגירושין, ומותר לקנותו ממעשר, כיון שכל הכסף הולך לצדקה.

ומסיים ר' משה פיינשטיין, אם זכה באופן שמתיר לקנות

מכספי מעשר, מצד הדין המתנה שלו, מאחר שאין שווי כספי לסיכוי הזכיה, נמצא שהנתנה היא בתורת תמריץ למזדרזר לקנות כרטיסי הגרלה לצדקה, ומותר לגבאים לתת מתנות מכספי הצדקה כדי שהצדקה תרויח, ומכל מקום ראוי שהזוכה יחזיר למעשר את שווי הכרטיס ששילם לעוכרי ההגרלה. ובנוסף יתן למוסד שערך את ההגרלה, את המעשר מהזכיה בפרס.

כשלא היה קונה מכספו: לדעת **הג"ר יעקב ישעיה בלויא זצ"ל** (צדקה ומשפט פרק א הערה פה), אם היה קונה את הכרטיס לצורך ההגרלה גם לא למטרת צדקה, אין לחשב ממעשר, אך אם היה קונה רק במחיר מוזל, יכול לחשב את ריבוי המחיר מכספי מעשר (למשל); אם היה מוכן לקנות את כרטיס ההגרלה ב-60, ובגלל הצדקה שילם 100 יכול לחשב רק 40 מצדקה, שהרי יקיבל חפץ בשווי אמיתי של 60. אבל למעשה קשה לשערך את החישוב האמור, ובדרך כלל לולא מצות צדקה לא היה קונה בכלל, על כן רשאי לחשב את כל הסכום מכספי מעשר. ואם יזכה בגורל, יחזיר דמי הכרטיס למעשר, למרות שמצד הדין יתכן שאינו חייב. ומהרווח שנשאר אחרי קיזוז ההשקעה, יפריש מעשר כדין כל מתנה שמקבל שחייב מעשר.

עד חומש ממעשר: לדעת **הג"ר משה שטרנבוך שליט"א** (תשובות והנהגות כ"ג סימן רפט) מסביר הפרס הזוכה שייך לצדקה, שרק בתרומות ומעשרות יש לבעלים טובת הנאה, אבל מעשר כספים דומה לשותפות שעשירית מההכנסות שייך לצדקה, וגם לא מועיל תנאי. אולם יש להתיר לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר והמתנה שייכת לתורם מטעם אחר, שיש לגבאי צדקה רשות לעשות במעות הצדקה כפי הצורך, כמו שנהגו שמשולח לוקח אחוזים לעצמו, שעל דעת כן תורמים, וזה טובת המוסד. וגם בהגרלה החלטת הגבאי לחלק פרסים לזוכים בגורל, הינה החלטת מוצדקת, שאם לא יתן פרסים יפסיד המוסד. והוסיף, שיש לחשוש שאדם יחזיר את כל כספי המעשר רק להגרלות וכדומה שיכול להרויח, ויפסידו שאר העניים, לכן ראוי להגביל, שרשאי לתת להגרלות רק עד חומש מכספי המעשר ולא יותר.

3. האוסרים לקנות כרטיס הגרלה ממעשר

הרווח לצדקה: דעת **הג"ר ישראל יעקב פישר זצ"ל** (שו"ת אבן ישראל חלק ח סימן סד), שאסור לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר, ואם קנה מכספי מעשר זוכה בפרס, המתנה שייכת למעשר ואינו שלו, ונחלק על כל טעמי ההיתר של האגרות משה והשבת הלוי.

מה שדייק בשבט הלוי מהגמ' בכתובות שאם הכסף כבר הגיע לידי העניים מותר להשתכר במזון עניים, כי אין חשש שמא יבוא עני ולא יוכל לתת לו - היינו רק כאשר הרווח ילך לעניים, אבל אסור לקנות לעצמו כרטיס הגרלה מכספי מעשר, כיון שהקונה מרויח מכך, ולכן אם הכרטיס זכה הפרס שייך לצדקה, כמבואר **במשנה** (בבא מציעא דף לה:); כיצד הלה עושה סחורה בפרתו של חברו. [ללישב שיטת השבת הלוי, יש לציין למה שכתב **בשו"ת זכר שמחה** (סימן קכח), על פי **הפתחי תשובה** (סימן רמט ס"ק א), שבהקדש הרווחים להקדש, וכן בצדקה אם הקדיש כסף מסוים הרווחים לצדקה. אבל בצדקה שעדיין לא הגיע ליד הגבאי, רשאי לקחת את הרווחים לעצמו. וכן נוטק **הג"ר יעקב ישעיה בלויא זצ"ל** (צדקה ומשפט פרק ח טע"א יא וס"ק ל) כדעת **החוקרי לב** (חושן משפט חלק ב סימן נז), שהרווח לעצמו ולא לצדקה. ודלא כ**שו"ת אמונת שמואל** (סימן כט) שחייב לתת חצי מהרווחים לצדקה].

ומה שכתב באגרות משה, שנחשב צורך הצדקה לעשות

להפסיד כלל, (ורק התייר מסביר אחרת כמו שהובא לעיל).
 גם בדרך אמונה (הלכות מתנות עניים פרק ז ביאור ההלכה ד"ה ואחד) כתב שלא מועיל להתנות, שהרי קנה את הספק אם זיכה, ועצם הספק שווה כסף, נמצא שהוציא מעות צדקה לצורך עצמו וצריך להחזיר את דמי הכרטיס לצדקה אפילו אם לא זיכה, אבל אם באמת הספק זכיה לא שוה לאף אדם כדמי הכרטיס, וכולם נותנים רק משום צדקה, יתכן שיכול לנכות את הסכום היותר משווי הספק למכור בשוק, והניח בצ"ע.

לדעת הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (שלמי שמחה פרק תשיעי הלכות א-ו עמוד צט), אפשר לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר, אך המתנה שייכת לכספי מעשר, ולא מצא שום עצה, שהזוכה יוכל להשאיר אצלו את הפרס, ואפילו על ידי תנאי לא מועיל, ורגז על העושים תנאי, ואמר שדומה הדבר לראובן ושמעון שקנו יחד כרטיס הגרלה והתנו ביניהם, שאם הכרטיס יזכה, אזי ראובן ישלם את מחיר הכרטיס והפרס שלו, ואם לא יזכה, אזי שמעון ישלם את מחיר הכרטיס והוא המפסיד, דאף שוטה לא יסכים לתנאי כזה.

מועיל ולא ראוי: ודעת הג"ר ניסים קרליץ שליט"א (חוט שני שבת חלק ב עמוד שלא אות ה) שאם קנה כרטיס הגרלה מכספי מעשר, הזכייה שייכת לצדקה. ומצד הדין מועיל התנאי שאם יזכה המעות חולין, ואם לא יזכה המעות מעשר. אך אין זו דרך ישרה לעשות תנאי, שאין לעשות עסקאות

הגרלה, כי ההגרלה יוצרת תמריץ לאנשים שיתרמו כסף בקניית כרטיסי הגרלה - משיב על כך, שלא נחשב שמתרבה הצדקה על ידי כך, שהרי את כספי המעשר האדם נותן בלאו הכי, אלא שבמקום לתת למוסד אחד הוא נותן למוסד השני, ואדרבה הוא מוזיק וחב לאחריני.

והרי שם באבן ישראל, שיש אופן שמותר לתת מתנות לתורמים, כאשר יעשו הגרלה חדשה בין כל התורמים למוסד ללא קשר לרכישת הכרטיס, שמותר לגבאים לתת תמריצים לתורמים ולכסף המעשר גרם את הרווח.

ודעת הג"ר מנשה קליין זצ"ל (שו"ת משנה הלכות חלק ו סימן ר) שאם מקבל מתנה מכספי מעשר, המתנה שייכת לצדקה, אבל באופן שהפרס ניתן רק כהוקרה ולא בתמורה לכסף, המתנה שייכת לתורם.

אין עצה: והורה הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שהמתנה שייכת לצדקה (אהבת צדקה פרק ד הערה 196), והתורם רשאי לקנות את המתנה מהצדקה במחיר הקרן שמשלם היבואן (פ.ד.). וכן דעת הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (שלמי שמחה פרק תשיעי הלכות א-ו עמוד צט), והגר"ח קניבסקי שליט"א (דרך אמונה הלכות מתנות עניים פרק ז הלכה ה ביאור הלכה ד"ה ואחד, צנה חלק י"ג סוף עמוד תס"ב), והג"ר ניסים קרליץ שליט"א (חוט שני שבת חלק ב עמוד שלא אות ה) שאם קנה כרטיס הגרלה מכספי מעשר המתנה שייכת לצדקה.

אחוזים: לדעת הג"ר יהודה סילמן שליט"א מותר לקנות כרטיס הגרלה עד 75% מכספי מעשר, ו-25% מהכסף הפרטי שלו, כי עלויות ההגרלה הם כ-25%, והסיבה שהמתנה שייכת לתורם ולא לצדקה, כיון שהצדקה הרויחה 25% מכספו הפרטי, יותר מכספי מעשר שבאלו הכי היה נותן, ולכן שווה לצדקה לתת לו את המתנה.

טעם נוסף שמעתי בזה, שיש אומדנא דמוכה, שרק 25% מדמי הכרטיס אדם מוכן לשלם מכספו הפרטי תמורת סיכויי הזכייה, ו-75% הנוספים הינה גדר תרומה למוסד, וזכית הפרס בגורל הוא שלו בתמורה לכספו הפרטי, והתוספת מכספי מעשר הינה תרומה למוסד בלי קשר להגרלה. (בקטלוג המכירה הסינית של 'עזר מציון' כתוב, בהוראת הרבנים ניתן לתרום 75% מכספי מעשר).

לדעת הג"ר יהודה טשזנר שליט"א (שערי תורת הבית שער ג סימן טו פרק ז) הפרס שייך למעשר, והזוכה רשאי לקחת לעצמו רק 20% משווי הפרס, כדמי תיוון, שהרי הוא תיווך את הפרס עבור הצדקה.

ומביא שיטה נוספת, שיברר אצל גבאי ההגרלה, כמו אחוזים הוציאו עבור הפרסים, ואותו חלק יתן מכספו הפרטי, לדוגמה, אם הוציאו 30% לפרסים, תרום 70% מכספי מעשר 30% מכספו. למרות שאין איסור להרויח מכח כספי הצדקה, אבל פועל חלק מהתשלום על הכרטיס אינו לצדקה, אלא להוצאות.

לדעה זו, באופן שיש תורמים חיצוניים לכל המתנות של הגרלה, אפשר לחשב את כל דמי הכרטיס ממעשר. וכן הורה הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א (באורח צדקה עמוד תלה) ואחד מגדולי הוראה שליט"א.

4. האם מועיל תנאי?

לא מועיל: בתשובות הנהגות (חלק ג סימן רפט) מביא שהיו רבנים באמריקה שהתירו, לעשות תנאי מראש, שאם הכרטיס יזכה בהגרלה, יתברר למפרע שהוא עצמו קנה את הכרטיס מכספו הפרטי, ולווה אותו מקופת המעשר, ויחזיר למעשר את הכסף שנתן משם לצדקה, וממילא הזכייה שייכת אליו, כיון שהוא הלווה לעצמו מהמעשר. וכתב על כך שהוא איסור גמור, כיון שלוקח כסף מעשר ומשתמש בו להגאתו הולך אופן שרק הוא יכול להרויח ולא

הזכיה המשולשת!
 הגרלה השנתית שעל ידי קופת חתנים
 יתרכיב מפואר לכסף מזומן ומצוות הכנסות כלה

שבולטת אקספרס 34 תכונות
 10,000 דולר אהלי"ט

1-700-643

מכירת חתנים
 חתנים יקרים! חתנים יקרים!
 החלטתם לאתר את חתנתכם?
 540

הרגע הגדול הגיע!
 השם שלך יעלה בגורל?
 הגרלה בשידור חי

מכירה מינית
 שמועילה חתנים
 ד"ר יואב בן שמש
 11-13.3.19

חזקו
 חזקו חזקו חזקו

עדכוני הלכה

בכספי צדקה שאינם שלו.

לכתחילה: מאידך דעת הג"ר יחזקאל ראטה שליט"א אבד"ק קארלסבורג (עמק התשובה חלק ב סימן פג), שמצד הדין מותר לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר אפילו בלי תנאי, ובוודאי שמועיל תנאי, שאם יזכה בגורל הכסף הוא רק הלואה מהצדקה ולא קיבל טובת הנאה מהצדקה. וכן דעת הג"ר צבי שפיץ שליט"א (מנחת צבי חלק ג סימן יב), והג"ר ישראל טובי שליט"א (תשובות ישראל חלק א עמוד ענד) שאם עושה תנאי, מועיל לקחת את הפרס לעצמו מדין ברירה.

ולדעת הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א (באורח צדקה עמוד תלה) יתכן שמועיל לעשות תנאי, באופן שיועד בנפשו שלא היה משתתף בהגרלה אילו לא היה זה למטרת צדקה, וכדי שלא יהנה מהצדקה, יתן מכספו כמה שהיה שווה לו ההשתתפות בהגרלה.

ולדעת הג"ר יחיאל טויבער שליט"א (משיב בהלכה חלק חושן משפט סימן ע), מועיל תנאי, וצריך לחוש לדברי הש"ל"ח שכסף שהיה מגיע בלעדיו לצדקה, אינו רשאי לתת ממעשר, ולכן ההיתר לקנות ממעשר דווקא באופן שהמוסד מוכר כרטיסים ללא הגבלה, והוא לא היה קונה אילולי המעשר, ולא עומדים עניינם בפניו שיתחייב לתת להם מיד.

טובת הנאה מכספי מעשר!

נפסק ברמ"א (יו"ד סימן רמט סעיף א) שמעשר כספים הוא רק לעניים, ולא לשאר דבר מצוה כגון לקנות נרות לבית הכנסת. ונחלקו השו"ע (סימן רמט ס"ק א), והט"ז (יו"ד סימן רמט ס"ק א), שמותר לקנות כל מצוה שתבוא לידו מכספי מעשר, כגון עליות וכיבודים בבית הכנסת, שהרי הכסף הולך לצדקה ומותר ליהנות ולקבל כבוד מחמת המעשר כספים, שהרי בכל נתינת מעשר יש לבעלים טובת הנאה ומותר. והוסיף הט"ז, שזה רק בתנאי שהיה דעתו לכך בשעת הקניה, שאם לא היה דעתו לכך, אסור משום 'פורע חובו מכספי מעשר'.

הג"ר עקיבא איגר זצ"ל (יו"ד סימן רמט) מביא את דברי הש"ל"ח (דף רסב מסכת מגילה ענין צדקה ומעשר), שרק מה שמוסיף על הסכום שחבירו אמר, יכול לתת מכספי מעשר, אבל הסכום שחבירו אמר שיתן, אסור לשלם מכספי מעשר, כי בסכום הזה לא הועיל כלום לצדקה. והאליה רבה (סימן קנו) חולק על הש"ל"ח וסובר שמותר לשלם את כל הסכום מכסף מעשר. והעיד הג"ר שמואל חיים דומב שליט"א ששמע מהגר"ש הלוי ואנזר זצ"ל, מאחר שרבי עקיבא איגר מעתיק את לשון הש"ל"ח בשלימות, ולא כתב ענין וכו' הרי זה פסק הלכה, ולכן אף שהאליה רבה חולק, ראוי לחוש לדעת הגרע"א.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **לעניים או למוצות:** לדעת הרמ"א כספי מעשר רק לעניים, ולא לשאר מצוות. לדעת הט"ז מותר לקנות כיבודים בבית הכנסת ושאר מצוות ממעשר, בתנאי שהיה דעתו לכך בשעת הקניה. לדעת הש"ל"ח ההיתר לתת ממעשר הוא רק בשיעור שמוסיף על מה שחבירו הסכים לתת עבור המצוה. והאליה רבה חולק ומתיר תמיד.
- ב. **מותר:** לדעת הגר"ש הלוי ואנזר מותר לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר, ואם זכה הפרס שלו, וראוי להחזיר למעשר את דמי הכרטיס. והוסיף הגר"מ שטרנבוך שראוי להגביל רכישת כרטיס הגרלה עד חומש מהמעשרות.
- ג. **תלוי בשוני:** לדעת האגרות משה, אם קיים סיכוי קרוב לזכות אסור לקנות מצד מעשר, וכשיזכה הפרס שלו, וראוי להחזיר למעשר את דמי הכרטיס, ויתן למוסד את המעשר מהזכיה.
- ד. **תלוי אם היה קונה:** לדעת הג"ר יעקב בלויא, רשאי לחשב ממעשר רק מה שלא היה קונה מכספו. ואם לא היה קונה אילולי הצדקה מותר לקנות ממעשר, וכשיזכה בגורל הפרס שלו, ויחזיר דמי הכרטיס למעשר, למרות שמצד הדין יתכן שפטור.
- ה. **הפרס לצדקה:** לדעת הג"ר ישראל יעקב פישר, אסור לקנות לעצמו כרטיס הגרלה מכספי מעשר, ואם זכה הפרס שייך לעניים. אך רשאים הגבאים לעשות הגרלה בין כל התורמים למוסד בלי קשר לרכישת הכרטיסים.
- ו. **אין עצה:** לדעת הג"ר שלמה זלמן אויערבאך, רשאי לקנות כרטיס הגרלה מכספי מעשר, אך הזכיה שייכת למעשר. ואין עצה להעניק את הזכויות לתורם מכספי מעשר. והתיר הגר"ש אלישיב לקנות את הפרס במחיר מוזל של היבואן.
- ז. **אחוזים:** לדעת הג"ר יהודה סילמן רשאי לקנות כרטיס הגרלה 75% מכספי מעשר, ו25% יתן מכספו הפרטי. לדעת הג"ר יהודה טשזנר רשאי לתת לכל מכספי מעשר, והזוכה יקבל רק 20% מהפרס כדמי תיווך.
- ח. **תנאי:** התנה שאם יזכה יתברר למפרע שקונה מכספו הפרטי, ואם לא יזכה יתברר שהכסף ממעשר. לדעת הג"ר חיים קנייבסקי לא מועיל התנאי. לדעת הגר"נ קרליץ מועיל התנאי אך אינו ראוי לעשות כן. לדעת הג"ר יחזקאל ראטה מועיל התנאי.

נושא הגיליון הבא:

הוצאות שבת ויו"ט אין עולים לחשבון!

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להצנחה לע"נ, לרפ"ו, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס

'לקהילות' ברחבי הארץ, תחת המודר 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

קו הילכתא

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרות, ועוד...

גיליון שבועי

שיעורים וימי עיון

מוקד למענה הלכתי

בירורי הלכה אקטואליים

קו הילכתא

חוברות הדרכה

מוקד הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי

5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823